

Tekst 5

Sempronius Caelianus heeft bij het opleiden van nieuwe soldaten twee slaven aangetroffen, terwijl alleen vrije Romeinen militair mochten zijn. In de onderstaande brief vraagt Plinius aan keizer Trajanus hoe deze slaven gestraft moeten worden. De tweede brief bevat de reactie van Trajanus.

C. Plinius aan keizer Trajanus.

1 Sempronius Caelianus, egregius iuvenis, repertos inter tirones duos servos
2 misit ad me; quorum ego supplicium distuli, ut te, conditorem disciplinae
3 militaris firmatoremque, consulerem de modo poenae. Ipse enim dubito
4 ob hoc maxime, quod ut iam dixerant sacramento, ita nondum distributi in
5 numeros erant. Quid ergo debeam sequi rogo, domine, scribas, praesertim
6 cum pertineat ad exemplum.

Trajanus aan Plinius.

7 Secundum mandata mea fecit Sempronius Caelianus mittendo ad te eos,
8 de quibus cognosci oportebit, an capitale supplicium meruisse videantur.
9 Refert autem, voluntarii se obtulerint an lecti sint vel etiam vicarii dati.
10 Lecti si sunt, inquisitio peccavit; si vicarii dati, penes eos culpa est qui
11 dederunt; si ipsi, cum haberent condicionis suae conscientiam, venerunt,
12 animadvertendum in illos erit.

Het maakt namelijk niet veel verschil, dat ze nog niet verdeeld zijn over de afdelingen.

Plinius, Epistulae 10.29 en 10.30

Aantekeningen

- regel 1 **tiro** rekrut (*soldaat in opleiding*)
- regel 2 **supplicium** straf
conditor grondlegger
- regel 4 **ob hoc ..., quod ...** door het volgende, namelijk dat ...
ut ..., ita ... weliswaar ..., maar ...
dicere sacramento de soldateneed zweren
- regel 5 **numerus** afdeling (*in het leger*)
Quid welke regel
Quid t/m scribas Lees: **Rogo ergo, domine, ut scribas quid debeam sequi**
- regel 7 **Secundum** voorzetsel
- regel 8 **cognoscere** onderzoeken
supplicium straf
merere verdienen
- regel 9 **Refert** het is van belang
Refert autem, Vul aan na de komma: **utrum voluntarii** Predicatief vertalen.
legere oproepen (*voor het leger*)
vicarii Predicatief vertalen.
vicarius vervanger (*voor iemand die opgeroepen was*)
dati Vul aan: **sint**
- regel 10 **legere** oproepen (*voor het leger*)
inquisitio het selectiebureau
vicarii Predicatief vertalen.
vicarius vervanger (*voor iemand die opgeroepen was*)
dati Vul aan: **sunt**
- regel 11 **habere conscientiam** + *genitivus* zich bewust zijn van
- regel 12 **animadvertere in** + *accusativus* optreden tegen